

Volunteering for Vaccine Trials

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

Worth Reading

- Eyal, Lipsitch, Smith, *Human Challenge Studies to Accelerate Coronavirus Vaccine Licensure*, Journal of Infectious Diseases 2020:221 <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7184325/>
- Cioffi, COVID-19: Is Everything Appropriate to Create an Effective Vaccine?, Journal of Infectious Diseases 2020, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7197522/>
- Response to Dr. Cioffi, Journal of Infectious Diseases 2020, <https://academic.oup.com/jid/advance-article-pdf/doi/10.1093/infdis/jiaa217/33283826/jiaa217.pdf>

Self-Endangerment

1. Rabbi Yitzchak Zilberstein (21st century Israel), Assia 8:209

אמר הגאון ר' יצחק זאב סולוביצ'יק, הרב מבריסק, לרופא, פקוה נפש אין פירושו שכעת יסתכן וימות, אלא אף אם הצום ישפיע עליו כעבור שנים כאשר יתקף שוב במחלה, ועקב צום זה ימות לפני זמנו, גם זה בכלל פקוה נפש הוא וחייב כעת לאכול.

Rabbi Yitzchak Zev Soloveitchik, the Brisker Rav, told a doctor that 'saving a life' is not specifically the case of someone who is now dangerously ill and will die. Even where the fast will affect him years later when the disease will recur, and so fasting [now] will cause him to die early, this is 'saving a life' and he is required to eat.

2. R' Dr. Avraham Sofer Abraham (21st century Israel), Nishmat Avraham Orach Chaim 328:Introduction **עמ' שצה**

חולה הסובל מהפסקות נשימה בשינה (sleep apnea). חולה כזה מוגדר כחולה שיש בו סכנה וחייב להשתמש במכשיר מיוחד (BiPAP, CPAP)...

בשבתות וימים טובים יפעיל את המכשיר ע"י שעון שבת שמכוון להפעיל את המכשיר לפני שהחולה הולך לישון ולהפסיקו בבוקר אחרי שהוא קם. במידה שיש צורך בכך ידליק את המכשיר בשינוי, כגון עם גב האצבע. בקימה ישאיר את המכשיר דלוק עד מוצאי שבת.

A patient who suffers from sleep apnea. Such a patient is considered dangerously ill, and he must use a special device (BiPAP, CPAP)... On Shabbat or Yom Tov, he should activate the device via Shabbat clock, set to activate the device before the patient goes to sleep, and to halt it in the morning after he rises. If there is a need, he should turn on the device in an unusual way, such as with the back of his finger, and when he rises he should leave the device on until after Shabbat.

3. Rabbi Moshe Heinemann (21st c. USA), <http://www.star-k.org/kashrus/kk-InsightsFromTheInstitute-Winter10.htm>

Although untreated sleep apnea can lead to life-threatening illnesses, it is not obvious that the use of a CPAP machine on *Shabbos* would be permitted. This is due to the fact that any one particular night of sleep apnea may not be life-threatening, depending upon the patient's condition. It may be that only the cumulative effect of many nights of sleep apnea may lead to life-threatening conditions. Therefore, for some patients, forgoing the use of a CPAP machine on any one *Shabbos* will not be life-threatening, but forgoing the use of a CPAP machine on every *Shabbos* of the year will statistically increase the risk of life-threatening ailments. Is one allowed to perform a *melacha* on *Shabbos* for a condition which is cumulatively life-threatening?

Rav Heinemann *shlit"א* contends that a condition which is cumulatively life-threatening is certainly no less severe than a condition of incapacitating illness. Therefore, a person with sleep apnea can certainly do anything on *Shabbos* which would be allowed for a *choleh kol gufoh*.

Self-Endangerment for a Benefit

4. Use of Unproven Medicine <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/954448/>

5. Rabbi Mordechai Halperin, **האם מותרת השתלת לב על פי ההלכה?**, Assia 5 (1986)

בניתוחים רגילים החולה נחשב כחי, והינו בחזקת חיים כל הזמן, אלא שהוא נכנס למצב סכנה במהלך הניתוח הרגיל. ואכן מותר לחולה להכניס עצמו בסכנה כאשר סיכויי הריפוי הם טובים.

In normal surgeries [unlike heart transplants] the patient is considered alive, meaning he has the ongoing status of 'alive' the entire time, but he enters a state of danger in the course of this normal surgery. But a patient may introduce himself into danger, when the chances of healing are good.

6. Rabbi Chaim Yosef David Azulai (18th century Italy), Shiyurei Berachah to Birkei Yosef, Orach Chaim 328:1
והיום שאין שום אדם יכול לרפאות כי אם ברשות חכמיהם, סתם כל עוסק ברפואה נקרא מומחה. מהרי"ל ואל"י.
Today, when no one may treat without license from their scholars, all who are involved in treating are called "experts".

7. Rabbi Eliezer Waldenberg (20th century Israel), Tzitz Eliezer 4:13:3
הצד השווה שאנו למדים מכל הנ"ל שכל שהרופא מכוון לשם רפוי ע"פ דרכי הרפואה שבידו מותר ומצוה בידו לרפאות את החולה ע"פ שיטת הרפואה המקובלת לריפוי מחלה זאת
The common denominator among the views cited above is that so long as the doctor intends to heal via the medical methods he possesses, he is permitted to do so, and it is a mitzvah for him to treat the patient via the accepted medical approach for this illness.

8. Rabbi Yaakov Reischer (17th century Prague), Responsa Shevut Yaakov 3:75
בנדון זה, כיון שודאי ימות מניחין הודאי ותופסין הספק, אולי יתרפא. ומ"מ אין לעשות הרופא כפשוטו כן, רק צריך להיות מתון מאוד בדבר לפקח עם רופאין מומחין שבעיר ע"פ רוב דיעות, דהיינו רובא דמינכר שהוא כפל, לפי שיש לחוש לקלי דעת. ע"כ יעשה ע"פ רוב דיעות הרופאים והסכמת החכם שבעיר
In this case, since he will certainly die [without the treatment], we leave the certainty and take the possibility; he might be healed. Still, the doctor should not simply proceed with this; he must be very patient, checking with local expert doctors and deciding based on the majority of views, meaning a recognizable majority – which is double – for there is concern regarding frivolous people. Therefore, he should follow the majority of medical opinions, and the agreement of the leading local authority.

9. Talmud, Bava Metzia 112a
"ואליו הוא נשא את נפשו" - מפני מה עלה זה בכבש ונתלה באילן ומסר את עצמו למיתה - לא על שכרו?
"For this he puts his life on the line (Devarim 24:15)" – Why did this person climb the ramp, become suspended from the tree, and give his life over to death? Was it not for his wages?

10. Rabbi Mayer Twersky, **לך עמי בא בהדרוך**, 27 Iyar 5780
אמת ונכון הוא שיש להבחין בין סכנה עוברת לבין סכנה שנשתרשה ויצרה מציאות חדשה (נו"א נורמא"ל). היכא שהסכנה עוברת אפשר וע"כ חייבים לחכות ולהחבא עד יעבר זעם. אכן כאשר שובצה הסכנה בתוך אריג החיים (ונעשתה מבחינה זו כעין סכנת לידה, למשל) א"א לחכות עד שתחלוף. ודאי צריכים לנהל החיים בהתמודדות עם הסכנה...
It is true and correct that one may distinguish between a temporary threat and a threat which has taken root and created a new reality ("new normal"). Where the threat is temporary, perhaps one is required to wait and hide "until the wrath passes." But where the threat has become embedded in the fabric of life (along the lines of the dangers of childbirth, for example), it is not possible to wait for it to pass. One definitely must live life while dealing with the threat...

Self-Endangerment to Save Others

11. Rabbi Chaim David haLevi (20th century Israel), Aseh Lecha Rav 7:53
נגד עיני הממשלה שהחליטה עמדה נקודה חשובה נוספת, והיא מורל של חיילי צה"ל. כאשר חייל יודע שאם יפול בשבי, מדינת ישראל כולה ניצבת מאחריו לשחררו, ימסור נפשו בשעת קרב ללא פחד ומורא.

Before the eyes of the determining authority was an additional, important point: the morale of the soldiers of the IDF. When a soldier knows that should he fall captive, the entire State of Israel would stand behind him to free him, he will risk his life in battle without fear.

12. Talmud Yerushalmi, Terumot 8:4
רבי איסי איתציד בספסופה אמר רבי יונתן יכרך המת בסדינו אמ' רבי שמעון בן לקיש עד דאנא קטיל ואנא מיתקטיל אנא איזיל ומשיזיב ליה בחיילא אזל ופייסון ויהבוניה ליה
Rabbi Issi was captured in a dangerous area. Rabbi Yonatan said, "Let the corpse be wrapped in its sheet." Reish Lakish said, "I will kill or I will be killed! I will go save him by force!" He went and appeased them; they returned him.

13. Rabbi Shaul Yisraeli (20th century Israel), Amud haYemini 17

ומקור הדבר נ"ל שיש ללמדו ממלחמת רשות שהיא להרוחה (סוטה מ"ד): או להרבות שמע מלכות מלך ישראל (רמב"ם פ"ה ממלכים) או לפרנסה (ברכות ג') וע"י זה הותר להעמיד עצמו בסכנה של ספק נפשות של יחידים... ומה ששגור בפי הכל לומר שמלחמה היא דין מיוחד אין לו יסוד כי למה לא נלמד משם... ומה שרגילים לומר שדין מלחמה שאני משום שהוא ע"י סנהדרין - אינו, וכי סנהדרין בכחם להתיר איסורי תורה? ע"כ נראה שיסוד הדברים הוא שכל מה שנוגע לשלום הצבור או סילוק נזק ממנו, הכל נחשב כפקו"ג, כי כל מה שכרוך בשלום הצבור יש בו בעקיפין ענין עם פקוח נפש...

It appears to me that one may learn the basis for this from discretionary war, which is for profit or to expand the control of Israelite reign or for the sake of the economy, and for this one may endanger individuals... And that which people commonly say, that war has special legal status, has no basis, for why not learn from it... And that which people say, that war has special legal status because it is governed by the Sanhedrin, is incorrect. Is the Sanhedrin empowered to permit biblical prohibitions? One must say that the basis is that anything related to the welfare of the community, or removal of harm, is called "life-saving", for anything involving the welfare of the community has some relationship to life-saving...

14. Rabbi Shlomo Zalman Auerbach (20th century Israel), Minchat Shlomo (newest edition) II 82:12

אף שבמלחמת רשות דהוי רק להרוחה בעלמא גם המלך אינו מוציא את העם אלא עפ"י בי"ד של ע"א, מ"מ במלחמת מצוה... כשצבור נרדפים מדובים ואריות אשר צריכים להלחם אתם ולגרשם, אפשר דלבד ממאי דחשיב הצלת נפשות, ומצוה על כל אדם לחלל שבת וכדומה בכדי להציל, אפשר דחשיב נמי כמלחמת מצוה, ואף שאין לנו מלך ובי"ד, מ"מ יכולין טובי העיר לכוף ולסכן בכך חיי אנשים כמו במלחמה, אפ"ל בכה"ג שהיחיד לא היה חייב משום הצלת נפשות. ואם כנים אנו בזה אפשר דגם מלחמה נגד מחלות האורבות לחיי האדם, הוי נמי כעין מלחמת מצוה, ואם היינו זוכים שהכל יעשה עפ"י דעת תורה, אפשר שהבי"ד היה רואה בצורך של נסיון תרופות כמלחמת מצוה של הצלת נפשות. ולכן בזמננו אף שלא נעשה ע"י דעת תורה, מ"מ כיון שנעשה עכ"פ ע"י מומחים גדולים ובזהירות רבה, מסתבר שאין איסור להתנדב לכך.

Although in a discretionary war, which is just for profit, even the king cannot take the nation to war without a court of 71, still, for a mitzvah war... when the community is pursued by bears and lions, and they need to fight them and chase them out, perhaps, aside from the fact that this is considered life-saving, and there is a mitzvah for each person to desecrate Shabbat and the like to save lives, perhaps it is also considered a "mitzvah war". Although we lack a king or court, still, the town council could compel and endanger the lives of individuals, as with war, even where an individual would not be obligated to save lives. And if we are correct in this, then perhaps war against illnesses which lie in wait for people, as well, would be like a mitzvah war. And if we would merit that all would be done [to combat it] according to the Torah, perhaps a court would see the need to test medicines as a mitzvah war of saving lives. Therefore, in our day, even though it is not done according to Torah, still, since it is done via great experts with great care, logically, there is no prohibition against volunteering for this.

15. Rabbi Asher Weiss (21st century Israel), #5 מנחת אשר בתקופת הקורונה

מ"מ נראה כן אף בנידון דידן, דכל שיש צורך לתיקון החברה, ראוי להם למקצת אנשים אשר נדבה לבם להתנדב לתפקידים שיש בהם סכנה מוסיימת.

Still, it appears that this is so even in our case, that as long as it benefits the community, it is appropriate for a group of people whose heart moves them to volunteer for roles involving some danger.

16. Rabbi Yosef Karo, Rabbi Moshe Isserless (16th century Israel, Poland), Shulchan Aruch, Choshen Mishpat 12:1

שנים שבאו לפניך לדין, אחד רך ואחד קשה, עד שלא תשמע דבריהם, או משתשמע דבריהם ואי אתה יודע להיכן הדין נוטה, אתה רשאי לומר להם: איני נזקק לכם, שמא יתחייב הקשה ונמצא רודף אחר הדיין. אבל משתשמע דבריהם ותדע להיכן הדין נוטה, אי אתה רשאי לומר: איני נזקק לכם. ואם היה ממונה לרבים, חייב להזקק להם.

הגה: ... ויש מי שכתב דמכל מקום נוהגין עכשיו שלא למחות בעוברי עבירה, משום שיש סכנה בדבר, שלא ימסרנו לאנסין (מהרי"ו).

Rabbi Karo: If two parties come before you for judgment, one is gentle and one is harsh, then until you hear their words, or after you hear their words but you don't know which way the law leans, you may tell them, "I won't deal with you," as perhaps the harsher one may be found liable and may pursue the judge. But once you hear their words and know which way the law leans, you may not say, "I won't deal with you." And if he is publicly appointed, he is obligated to deal with them.

Rabbi Isserless: ... And one authority has written that in any case, we do not protest against transgressors today, because it is dangerous, lest he turn us over to *anasin*.

17. Rabbi Dr. Avraham Steinberg, HaRefuah KaHalachah VI 5:3:1

הציבור והכלל איננו רק אוסף של יחידים, אלא הוא יחידה עצמאית, בעלת מהות מיוחדת עם חוקים משלה, ועם צרכים של ציבור ככלל, לעתים גם על חשבון היחיד, ואף שאין היחיד מתבטל כנגד הציבור, בכל זאת יש לציבור משקל מיוחד בפני עצמו במצבים שונים.

The community and the collective are not only a collection of individuals, but an independent entity, of its own nature and with its own rules and with the community's collective needs, sometimes even at the expense of the individual. And even though an individual is not nullified opposite the community, still, the community must make a special calculation of its own in different circumstances.

Coercion and Informed Consent

18. Rabbi David ben Solomon ibn Avi Zimra (16th century Spain), Responsa 3:627

זו מדת חסידות אבל... ותו דכתיב דרכיה דרכי נועם וצריך שמשפטי תורתנו יהיו מסכימים אל השכל והסברא, ואיך יעלה על דעתנו שיניח אדם לסמא את עינו או לחתוך את ידו או רגלו כדי שלא ימיתו את חברו? הלכך איני רואה טעם לדין זה אלא מדת חסידות... ואם יש ספק סכנת נפשות הרי זה חסיד שוטה דספיקא דידיה עדיף מוודאי דחבריה.

This is a pious trait, but... And further: It is written, "Her ways are ways of pleasantness", and the laws of our Torah must fit intellect and logic. How could we think that one would let someone blind his eye, or cut off his hand or foot, so that he wouldn't kill another? Therefore, I see no reason for this law, other than a pious trait... And if it may be fatal, this is a pious fool, for his doubt overrides the other's certainty.

19. Talmud Yerushalmi, Terumot 8:10

תני סיעות בני אדם שהיו מהלכין בדרך ופגעו להן גוים ואמרו תנו לנו אחד מכם ונהרוג אותו ואם לאו הרי אנו הורגין את כולך אפילו כולך נהרגין לא ימסרו נפש אחת מישראל ייחדו להן אחד כגון שבע בן בכרי ימסרו אותו ולא ייהרגו אמר רבי שמעון בן לקיש והוא שיהא חייב מיתה כשבע בן בכרי ורבי יוחנן אמר אף על פי שאינו חייב מיתה כשבע בן בכרי

We have learned: If groups of people were traveling on the road and they encountered non-Jews, who said, "Give us one of yours and we will kill him, or we will kill all of you," then even if all of them will be killed, they may not surrender a single life of Israel. If the attackers designated one, like Sheva ben Bichri, they surrender him and are not killed.

Rabbi Shimon ben Lakish said: Only if the victim is liable for death like Sheva ben Bichri.

Rabbi Yochanan said: Even if he is not liable for death like Sheva ben Bichri.

20. Dr. Christopher Meyers, *Autonomy and Critical Care Decision-Making*, Bioethics 18:2 (2004) pp. 111-112

This socialisation into heteronomy would be problematic enough were there no other autonomy-threatening conditions in medical decision-making. But of course, there are. Beyond the obvious threats of immature age, mental illness and trauma-induced incapacitation, healthcare also brings reduced competency due to disease, fear, power asymmetries, physician bias, physician denial, family conflict, pressures related to economic or managed care considerations, the complexities of medical decisions, and the bureaucratic structures of medical institutions.

21. Dr. Christopher Meyers, *Autonomy and Critical Care Decision-Making*, Bioethics 18:2 (2004) pg. 110

In my experience, many clinicians see the assent standard as being sufficient for autonomous consent. So long as the patient has expressed a 'willingness to accept the proposed care', she has autonomously chosen. Surely, though, this is false. Assent requires merely that the patient *agree to* the recommendations of others, whereas autonomous consent requires a rich evaluation of information, of the full range of options, and of whether likely outcomes are consistent with life plans, along with the intentional selection of preferred alternatives. With assent, the patient *gives permission*; with consent, the patient *chooses*. With assent, the patient *accedes* to treatment; with consent, the patient *takes ownership of or identifies* with the choice made.

22. LSO Rules of Professional Conduct (2014), Rule 7.2-9

When a lawyer deals on a client's behalf with an unrepresented person, the lawyer shall: ...

(b) take care to see that the unrepresented person is not proceeding under the impression that their interests will be protected by the lawyer; and

(c) take care to see that the unrepresented person understands that the lawyer is acting exclusively in the interests of the client and accordingly their comments may be partisan.